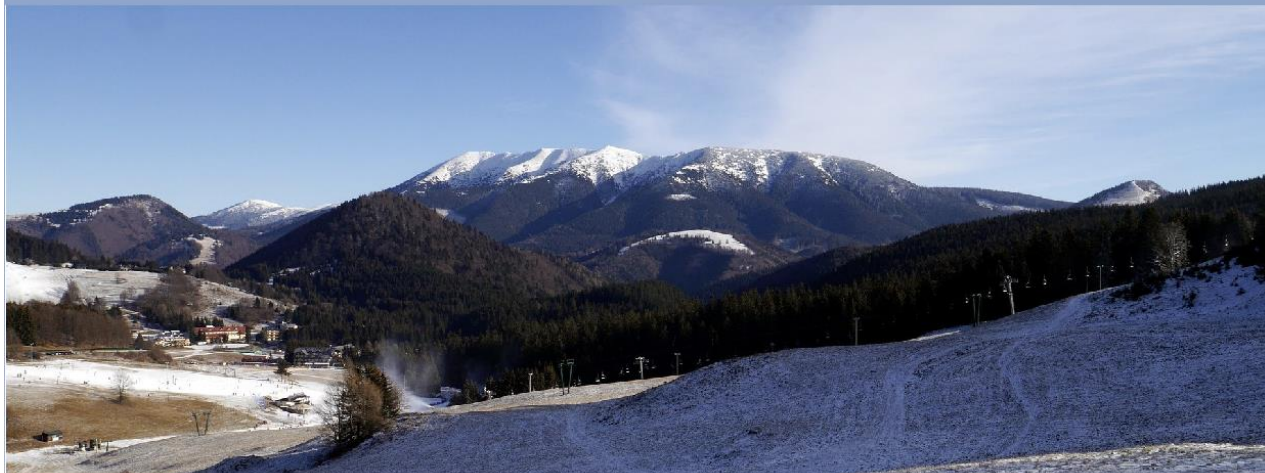

54. celoslovenský zimný zraz turistov a stretnutie turistických oddielov mládeže KST

Donovaly Veľká Fatra, Nízke Tatry, Starohorské vrchy 21. - 24. marec 2024

ORGANIZÁTORI:

Obec Donovaly

INFORMÁCIE: www.zrazdonovaly.sk
www.facebook.com/zrazdonovaly2024

Pozvánka / Propozície

Milí turistickí priatelia,

je mi čťou pozvať vás na celoslovenský zimný turistický zraz KST, ktorý sa v marci 2024 uskutoční priamo v srdci Slovenska. Na túrach, ktoré sme pre vás pripravili sa dostanete do troch pohorí, do Veľkej Fatry, Nízkyh Tatier a Starohorských vrchov. Z bežkárskeho alebo peších túr však budete mať výhľady aj na Malú Fatru, Chočské vrchy, Západné Tatry, Vysoké Tatry, Poľanu, Javorie, Štiavnické vrchy a Kremnické vrchy. A to je možno aj polovica Slovenska.

„Najkrajší kút v širom svete...“, pán Dusík túto pieseň vraj zložil bezprostredne po svojom výstupe na vrchol Zvolena. Aj vy budete mať možnosť dostať sa na vrchol Zvolena, stačí prísť na náš zraz. A ten pohľad možno aj vám zostane trvalo v duši. Neváhajte a prídte.

Vladimír Ješko

predseda prípravného výboru Slovenského zimného zrazu turistov a oddielov mládeže KST,
Donovaly, 21. – 24. marec 2024

Účasť na zraze a prezentácia:

Členovia KST, KČT, PTTK, ÖTK, MTSz a neorganizovaní turisti, ktorí sa na zraz prihlásia a uhradia účastnícke poplatky. Deti a mládež do 18 rokov sa môžu zúčastniť len v sprievode vedúceho TOM, alebo rodičov. Na zraz sa môžete prihlásiť cez prihlasovací formulár, ktorý kluby KST nájdú na webstránke KST alebo na stránke zrazu: www.zrazdonovaly.sk. Zraz slávnostne otvoríme v centre obce Donovaly vo štvrtok 21. marca 2024 po obede.

Kontakty a informácie:

Ing. Vladimír Ješko, mail: zimnyzrazdonovaly@gmail.com, www.zrazdonovaly.sk
telefón: +421 903 241 847

Účastnícke poplatky:

Členovia KST, KČT, PTTK, ÖTK a MTSz 15,- €

Neregistrovaní turisti 18,- €

Členovia TOM, deti a mládež do 18 rokov 5,- €, účastnícky poplatok platí aj pre vedúcich TOM

Jednodňoví účastníci zrazu (na mieste) 3,- €, pre jednodňových účastníkov prihlásených na zraz mailom s uvedením trasy, na ktorej sa chcú zúčastniť, poplatok 3,- € je aj pre jednodňových účastníkov, ktorí sa neprihlásili mailom, tí však musia akceptovať, že sa im môže stať, že sa nebudú môcť zúčastniť na trase, o ktorú majú záujem, napríklad z dôvodu, že už nebude miesto v autobuse na danú trasu.

Ubytovanie a stravovanie:

Ubytovanie je aktuálne zabezpečené v dvoch zariadeniach:

TU hotel Vesel, kapacita 502 lôžok s možnosťou ďalších 32 prísteliek,

TU penzion Donly kapacita 68 lôžok.

Cena za ubytovanie s polpenziou (raňajky, večera) nezávisle od počtu postelí na izbe a nezávisle od toho, či je účastník ubytovaný v TU hotel Vesel alebo v TU penzióne Donly, je **37,- €**. Účastníci ubytovaní v penzióne Donly sa budú stravovať v penzióne Donly, účastníci ubytovaní vo Veseli sa budú stravovať v hoteli Vesel. V prípade ďalšieho záujmu o ubytovanie budú zabezpečené ďalšie penzióny a hotely. Ubytovanie a stravovanie si každý účastník zrazu hradí sám. Organizátorovi uhradí iba účastnícky poplatok.

Kultúrne a spoločenské akcie

Kultúrno-poznávacia činnosť - obec **Špania Dolina**, národná kultúrna pamiatka **Kalište**. Predbežne je dohodnutá hudobná produkcia country kapely SedemS z Banskej Bystrice

v **Donovalskom pivovare** (kapacita cca 200 hostí), v piatok večer a v sobotu večer (ak bude záujem), cca od 18:00 do 23:00 hod.

V **TU hotel Vesel** sa budú konať každý večer počas zrazu besedy so zaujímavými hosťami zrazu a aj po večeri tam bude otvorený bufet s občerstvením.

Program zrazu

21. marec 2024 štvrtok

8:00 – 17:00	Prezentácia a ubytovanie účastníkov - hotel Vesel, individuálny program, absolvovanie pripravených trás s nástupom z Donoval
17:00	Slávnostné otvorenie zrazu pred hotelom Vesel
18:00 – 19:00	Večera, Hotel Vesel, Penzión Donly
19:00 – 22:00	Besedy, prezentácie, burza odznakov, Hotel Vesel

22. marec 2024 piatok

7:00 – 8:30	Raňajky, Hotel Vesel, Penzión Donly
08:30 – 9:30	Odchod účastníkov na plánované trasy
18:00 – 19:00	Večera, Hotel Vesel, Penzión Donly
19:00 – 23:00	Hudobná produkcia v Donovalskom pivovare, skupina Sedem S
19:00 – 22:00	Besedy, prezentácie, Hotel Vesel

23. marec 2024 sobota

7:00 – 8:30	Raňajky, Hotel Vesel, Penzión Donly
08:30 – 9:30	Odchod účastníkov na plánované trasy
17:00	Slávnostné ukončenie zrazu pred hotelom Vesel
18:00 – 19:00	Večera, Hotel Vesel, Penzión Donly
19:00 – 23:00	Hudobná produkcia v Donovalskom pivovare, skupina Sedem S
19:00 – 22:00	Papučový bál, Hotel Vesel

24. marec 2024 nedeľa

7:00 – 8:30	Raňajky, Hotel Vesel, Penzión Donly
9:00 – 16:00	Odchod účastníkov, uvoľnenie ubytovacích priestorov, individuálny program,

BEŽKÁRSKE TRASY

L1: Donovaly – Šachtička a späť

Prvá časť trasy, z Donovál na Šachtičku, je rovnaká s trasou známeho lyžiarskeho Pochodu Partizánskou republikou, ktorý organizuje KST Lokomotíva Banská Bystrica a 10. februára 2024 sa bude konať 61. ročník podujatia.

Ide o výhľadovú, ale náročnú trasu, so zastávkami na oddych a prípadné občerstvenie dva razy v bufete Na kráme a na obrátke na Šachtičke. Trasa je dlhá cca 27 km. Ak bude sneh, bude možné absolvovať trasu so sprievodcami v piatok 22. marca alebo v sobotu 23. marca. Fyzicky zdatní a skúsení bežkári ju môžu absolvovať aj v piatok 21. marca alebo v nedeľu 24. marca.

Trasa začína na Donovaloch pred hotelom Encián, pokračuje na Vrchlúku, ďalej cez osadu Polianka po červenej turisticky značenej trase (TZT) ku križovatke bežkárskeho trás Nad Poliankou 1. Potom pokračuje k smerovníku turistických trás Pri javore. Na tomto úseku ide trasa po vyznačených a vyratrkovaných lyžiarskych bežeckých trasách.

Od smerovníka Pri javore pokračuje trasa po zelenej TZT okolo Hrubého vrchu smerom k bufetu Na kráme, ďalej k najnižšiemu bodu trasy Krčahy Kováčka. Po asi dvojkilometrovom traverze Krčahov a Koškovho vrchu prichádza do plytkého sedla Izbica, kde je časť zrekonštruovanej technickej pamiatky Špaňodolinského vodovodu. Ďalej pokračuje traverzom Jelenskej skaly do sedla Horný Šturec a miernym zjazdom do rekreačného strediska Šachtička.

Časť spiatocnej trasy zo Šachtičky možno absolvovať aj po západnom traverze Žiarov a Jelenskej skaly. Zo Šachtičky najprv po žltej TZT do sedla Dolný Šturec, potom po červenej TZT na Lúčky pod Jelenskou skalou, takmer až k bunkru Mor ho! Ďalej po cykloturistickej značke do sedla Izbica, na zelenú TZT, ktorá ide z Donovál. Obidve trasy z Donovál na Šachtičku budú pri dostatku snehu vyratrkované. Najnižšie miesto celej trasy je v sedle Krčahy Kováčka - 936 metrov nad morom, najvyššie pod Hrubým vrchom - 1094 metrov nad morom.

Z trasy sú nádherné pohľady. V úvode smerom na západ na hrebeň Veľkej Fatry od Smrekovice až po Majerovu skalú a na Kremnické vrchy od Flochovej až po Zlatú studňu. Pri pohľade smerom na východ a na severovýchod, najmä v závere trasy pred Šachtičkou, sa ukáže západná časť Nízkych Tatier, dominantný je masív Prašivej. Pri pohľade na juhovýchod Ľubietovský Vepor a Poľana. Pri dobrej viditeľnosti sa smerom na juh, na lúkach pod Hrubým vrchom, dá v diaľke rozpoznať vrchol Sitna v Štiavnických vrchoch. Pri spiatocnej ceste

zo Šachtičky, zo západného traverzu Žiarov a Jelenskej skaly, sú pekné pohľady na liptovský hrebeň Veľkej Fatry.

L2 Korytnica – Donovaly alebo Donovaly – Korytnica a späť

Krásna výhľadová trasa najmä v časti lúčnatého hrebeňa Starohorských vrchov medzi Kozím chrbtom a Kečkou. Trasa má dĺžku 17 kilometrov a bude ju možné absolvovať v piatok a v sobotu. Na trasu z Korytnice na Donovaly sa bude nutné prihlásiť vopred, najlepšie už pri prihláške na turistický zraz, aby si záujemcovia o trasu zabezpečili miesto v autobuse.

Štart trasy z Korytnice bude pri fontáne v centre bývalých kúpeľov. Pokračuje sa po modrej TZT okolo liečivých prameňov, ďalej cez sedlo Pod Babou do Hiadel'ského sedla. Odtiaľ cez les traverzom Kozieho chrbta po žltej značke. Po vyjdení z lesa trasa vychádza na lúčnatý hrebeň Kečky a spája sa s červenou TZT. Odtiaľto až na Kečku sú krásne výhľady do okolia. Pri pohľade na sever dominuje na horizonte Veľký Choč, smerom na severovýchod je to časť Chočských vrchov. Pohľad ďalej na východ nám zatarasí hlavný hrebeň Nízkych Tatier, najmä masív Prašivej. Smerom na juhovýchod uvidíme Starohorské vrchy so svojim najvyšším vrcholom Kozím chrbtom, ktorý budeme mať teraz za chrbtom. V diaľke za hrebeňom Starohorských vrchov možno vidieť Ľubietovský Vepor a rozložitý masív Poľany. Ďalej smerom na juh v diaľke vidieť hrebeň Ostrôžok a Javoria, týmto smerom upúta odlesnený kopec nad mestom Zvolen s ruinami Pustého hradu. Ponad vrcholy Javoria a ďalej doprava možno vidieť Štiavnické vrchy so Sitnom. Pohľad na juhozápad uzatvárajú Kremnické vrchy a pri pohľade na západ je to hlavný hrebeň Veľkej Fatry vrátane vedľajšieho hrebeňa s Majerovou skalou a ďalšieho vedľajšieho hrebeňa s Motyčskou hoľou a Zvolenom. Impozantný hlavný hrebeň Veľkej Fatry začína Krížnou, pokračuje Ostredkom, Borišovom, Ploskou, Čiernym kameňom, Rakytovom a končí zalesnenou Smrekovicou.

Po výstupe na Kečku sa možno spustiť do útulne Zorka pod Kečkou po červenej TZT. Bezpečnejší je však traverz Kečky sprava po zimnom tyčovom značení, ktorý začína asi 500 metrov pred vrcholom Kečky. Najvyšší bod trasy je na Kečke 1 225 m n. m., najnižší v Korytnici 850 m n. m. Časť trasy z útulne Zorka pod Kečkou až na Donovaly bude vyratovaná.

Trasa sa dá absolvovať aj z Donovál do Korytnice, tento smer je s menším celkovým prevýšením, účastníci na trase si však musia zistiť autobusové spoje zo zastávky *Korytnica-rázcestie* späť na Donovaly alebo sa vrátiť po rovnakej trase naspäť na Donovaly, spolu 34 km, čo robí trasu najťažšou z vybraných trás.

L3 Donovaly – Kalište okolo Hrubého vrchu

Trasa začína pred hotelom Encián, tak ako všetky bežkárské trasy začínajúce na Donovaloch. Pokračuje po bývalých bežeckých tratiach, na ktorých sa istý čas behával aj Bezroukov memoriál, smerom na lúky na Močiarke, z ktorých je nádherný výhľad na hlavný

hrebeň Veľkej Fatry s dominantnou Krížnou, na Majerovu skalú a na ďalší vedľajší hrebeň, v ktorom dominuje Zvolen a Motyčská hoľa. Po asi dvoch kilometroch trasa vojde do lesa a miernym stúpaním sa vyjde na Vrchlúku. Odtiaľ na Polianku a cez les na lúky juhovýchodne od Hrubého vrchu. Odtiaľ miernym klesaním najprv cez lúky a potom cez les na Kalište.

Obec Kalište 18. marca 1945 prepadli a vypálili nemecké jednotky SS, ako trest za pomoc jej obyvateľov partizánom. Zavraždili trinásť obyvateľov obce a vypálili štyridsaťdva domov. Obyvatelia, ktorí prežili pohromu sa do obce už nikdy nevrátili a Kalište je dnes národná kultúrna pamiatka.

Návrat z Kališťa bude traverzom doľava popod Hrubý vrch k útulni na Kráme (bufet), odtiaľ po zelenej TZT k smerovníku Pri Javore, ďalej k rázcestiu bežkárskeho trás Nad Poliankou 1 a ďalej ku križovatke Nad Poliankou 2 a cez les na Polianku a ďalej cez Polianku a Vrchlúku na Donovaly.

Dĺžka trasy je cca 12 km, najvyšší bod trasy je vo výške asi 1 090 metrov v dvoch bodoch - východne aj západne od Hrubého vrchu - najnižší bod trasy je národná kultúrna pamiatka Kalište - 924 m n. m. V obci Kalište pracovník Múzea Slovenského národného povstania z Banskej Bystrice, účastníkom priblíži históriu zániku obce. Celá trasa bude v prípade dobrých snehových podmienok vyratrkovaná. Ide o stredne ťažkú trasu.

L4 Okolo Magury – detská trasa

Detská trasa ide po žltej cyklotrase okolo Magury. Trasa začína na asfaltovej ceste, ktorá ide od penziónu Zornička k penziónu Javorina a k Domovu dôchodcov v 180-stupňovej zákrute. Tu začína žltá značená cyklotrasa, ktorá ide okolo výrazného kopca v tvare kužeľa - Magury a vychádza neďaleko penziónu Javorina a Domova dôchodcov. Má dĺžku asi 2,8 km a mierne sa vlní okolo vrstevnice v úrovni cca 1 000 metrov nad morom. Sú z nej výhľady do Korytnickej doliny a na masív Prašivej.

L5 Špania Dolina – Donovaly

Trasa je zaujímavá najmä svojou kultúrno-poznávacou zložkou. Spolu so sprievodným programom v Španej Doline ju bude možné absolvovať v piatok 22. marca a v sobotu 23. marca 2024. Na trasu sa bude nutné prihlásiť vopred, najlepšie už pri prihláske na turistický zraz, aby si záujemcovia o trasu zabezpečili miesto v autobuse.

Špania Dolina bola pre svoju jedinečnú architektúru vyhlásená v roku 1979 za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Tvorí ju celkovo 78 objektov. Zaujímavá je aj história obce s mnohými technickými pamiatkami - banskými dielami. Ťažba medenej rudy a striebra ju preslávila po celej Európe najmä v rokoch 1 496 až 1 546. Ťažba pokračovala až do roku 1 888, kedy boli náleziská rudy vyčerpané. Program v Španej Doline: Múzeum medi, Čipkárske múzeum, Klopačka, kostol so vzácnym organom a krytými schodmi.

Po absolvovaní prehliadky Španej Doliny začína bežkárska trasa pri smerovníku turisticky značených trás (TZT) pri Alžbetke, v nadmorskej výške 780 metrov nad morom. Pokračuje po cykloceste k šachte Ludovika tam ostro doprava po cykloceste pomaly stúpajúc do sedla

Dolný Šturec. Odtiaľ po červenej značke traverzujúc Žiare a Jelenskú skalú do sedla Lúčky pod Jelenskou skalou v nadmorskej výške 950 m n. m. Červená TZT tu odbočuje doľava, naša trasa po cykloceste doprava do sedla Izbica v nadmorskej výške 970 m n. m., kde je zrekonštruovaná časť technickej pamiatky Špaňodolinského vodovodu. Na úseku od sedla Dolný Šturec po Izbicu sú pekné pohľady na hrebeň Veľkej Fatry.

Po asi dvojkilometrovom traverze Koškovho vrchu a Krčahov trasa vyjde z lesa na mierne stúpajúce lúky, kde sa nachádza bufet Na kráme s možnosťou občerstvenia. Po občerstvení sa stúpajúc lúkami dostanú účastníci k najvyššiemu bodu trasy so smerovníkom TZT pri Hrubom vrchu v nadmorskej výške 1090 metrov. Ďalej pokračujú miernym zjazdom ku smerovníku TZT Pri javore, odtiaľ ku križovatke bežkárskych trás Nad Poliankou 1, a ďalej ku križovatke bežkárskych trás Nad Poliankou 2 a cez les na Polianku a ďalej cez Polianku a Vrchlúku na Donovaly.

Dĺžka trasy je 20 km, najvyšší bod trasy je vo výške 1 090 metrov na zelenej TZT západne od Hrubého vrchu. Najnižší bod trasy je na začiatku v Španej Doline – 780 m n. m. Celá trasa bude v prípade dobrých snehových podmienok vyratrkovaná. Ide o stredne ťažkú trasu.

TRASY PRE PEŠIU TURISTIKU

P1: Donovaly – Zvolen – Malý Zvolen – Nižná Revúca

Trasa sa začína na námestí pred obecným úradom. Pokračuje po červenej TZT smerom do sedla medzi Novou hoľou a Zvolenom. Na začiatku ide o prudké stúpanie s prevýšením na vrchol Zvolena viac ako 400 metrov. Alternatívou výstupu môže byť skialpinistická trasa, ktorá odbočuje z červenej TZT doľava pri potoku - asi sto výškových metrov od štartu - smerom do sedla pod Motyčskou hoľou. V sedle sa pripojí na červenú TZT. Po nej doprava na vrchol Zvolena. Trasa je dlhšia, ale menej strmá. Na obidvoch trasách sú v prípade veľkého množstva snehu vhodné snežnice, prípadne nesmeky a teleskopické palice. Na trasu sa bude nutné prihlásiť vopred, najlepšie pri prihláške na turistický zraz, aby si záujemcovia o trasu zabezpečili miesto v autobuse z Nižnej Revúcej na Donovaly.

Vrchol Zvolena poskytuje kruhový výhľad na hlavné pohoria stredného Slovenska. Je to dané jednak polohou vrcholu priamo v srdci Slovenska (v závere vedľajšieho hrebeňa Veľkej Fatry) a tiež nezalesneným vrcholom Zvolena. Podobný charakter má celý vrcholový hrebeň Zvolen – Malý Zvolen.

Kruhový výhľad z vrcholu Zvolena:

Pri pohľade na sever dominuje na horizonte Veľký Choč, smerom na severovýchod je to časť Chočských vrchov. V diaľke za nimi pri dobrej viditeľnosti možno vidieť Západné a Vysoké Tatry s dobre poznateľným Kriváňom. Ako postupujeme pohľadom na východ uvidíme prvé kopce vedľajšieho hrebeňa Nízkych Tatier, konkrétne Salatín a Tlstú. Potom prichádza na rad hlavný hrebeň od Veľkej hole cez masív Prašivej (Veľká a Malá Chochuľa) až do Hiadel'ského sedla. Za ním pokračujú Starohorské vrchy svojim najvyšším vrcholom Kozím chrbtom a

lúčnatým hrebeňom Hadľanky na Kečku. V diaľke za hrebeňom Starohorských vrchov možno vidieť Ľubietovský Vepor a rozložitý masív Poľany. Ďalej smerom na juhovýchod v diaľke vidieť hrebeň Ostrôžok a Javoria, tam upúta odlesnený kopec nad mestom Zvolen s ruinami Pustého hradu. Ponad vrcholy Javoria a ďalej doprava možno vidieť Štiavnické vrchy so Sitnom. Pohľad na juhozápad uzatvárajú Kremnické vrchy a pri pohľade na západ je to celý hrebeň Veľkej Fatry vrátane vedľajšieho hrebeňa s Majerovou skalou a ďalšieho vedľajšieho hrebeňa s Motyčskou hoľou. Impozantný hlavný hrebeň Veľkej Fatry začína Krížnou, pokračuje Ostredkom, Borišovom, Ploskou, Čiernym kameňom, Rakytovom a končí zalesnenou Smrekovicou.

Z vrcholu Zvolena sa pokračuje po hrebeni po žltej TZZ smerom na Malý Zvolen. Odtiaľ do sedla Pod Končitou a dole popri zjazdovke do Nižnej Revúcej. Najvyšší bod trasy je vrchol Zvolena 1 403 m n. m., najnižší v obci Nižná Revúca 800 m n. m. Úsek vrcholového hrebeňa medzi Zvolenom a Malým Zvolenom je jednou z najkrajších výhľadových trás na Slovensku. Náročnosť trasy závisí od množstva a kvality snehu. Možno si ju skrátiť návratom z vrcholu Zvolena alebo z Malého Zvolena na vrchol Novej hole a odtiaľ lanovkou na Donovaly.

P2: Cez donovalske osady

Obec Donovaly tvorí sedem pôvodných historických osád: **Donovaly, Hanesy, Sliačany, Bully, Polianka, Mistríky a Mišúty**. Okrem uhliarskych osád pribudli nové domy - najmä penzióny a apartmánové domy - v častiach Chopčok, Varstat a Pod Magurou. Pre účastníkov zrazu sme pripravili pešiu trasu vedúcu cez všetky historické donovalské osady.

Trasa začína pred obecným úradom na Námestí Antona Paduánskeho v centrálnej osade obce na **Donovaloch**. Cez drevenú lávku nad cestou treba prejsť na druhú stranu cesty a pokračovať smerom dole popri cintoríne. Z hlavnej cesty za cintorínom odbočuje doľava cesta a cyklotrasa okolo domu, v ktorom trávil letné dovolenky Jozef Gregor Tajovský, smerom na Motyčky. Klesajúca časť trasy prechádza cez dve donovalské osady - **Hanesy a Sliačany**.

Ďalšou osadou na trase sú **Hanesy**. K hlavnej ceste smerom na Banskú Bystricu sa trasa približuje sprava, jadro osady Hanesy leží za cestou vpravo. Smerom na **Sliačany** trasa pokračuje v klesaní cez les. Osada **Sliačany** je najnižšou donovalskou osadou, nachádza sa v nadmorskej výške 775 metrov. Po asfaltovej ceste popri Starohorskom potoku pokračujeme do osady Jergaly, ktorá patrí pod obec Motyčky. Asi v strede osady odbočíme doľava smerom na osadu Môce. V osade Môce odbočíme doľava na neznačkovanú lesnú cestu úzkou Môcovskou dolinou, ktorá nás privedie do osady **Bully**. V Môcovskej doline je na ľavej strane niekoľko menších zaujímavých jaskýň.

Z osady Bully pokračuje trasa po asfaltovej ceste smerom na Vrchlúku, odtiaľ doprava do osady **Polianka**, najvyššie položenej donovalskej osady (1 050 m n. m.). V strede osady treba odbočiť doľava a klesaním cez les trasa prichádza po značenej cykloceste do šiestej donovalskej osady **Mistríky**. Po krátkom stúpaní trasa prejde cez hlavnú cestu smerom na Ružomberok k údolnej stanici lanovky na Novú hoľu. Odtiaľ popri Habakukoch - dedinke prezentujúcej objekty z Dobšinského rozprávok, ešte krátko stúpa do poslednej siedmej donovalskej osady **Mišúty**. Trasa končí pred obecným úradom na Námestí Antona

Paduánskeho v centrálnej osade obce na Donovaloch. Je dlhá 9 kilometrov, stredne náročná. V prípade veľkého množstva snehu bude asi najťažší úsek hore Môcovskou dolinou a klesanie cez les z Polianky na Mistríky.

Sprievodca na trase priblíži účastníkom históriu donovalskejších osád a pomôže pri popise okolitých vrcholov troch pohorí.

P3: Donovaly – Kalište a späť

Trasa sa začína na námestí pred obecným úradom. Pokračuje po červenej TZT smerom na Vrchlúku, tam odbočuje doprava na žltú TZT smerom na osadu Buly. Žltá značka ďalej pokračuje do sedla východne od Hrubého vrchu potom cez lúky a les do Kališťa - národnej kultúrnej pamiatky. Naspäť ideme rovnakou trasou. Pešia trasa križuje, respektíve časť trasy ide súbežne s bežkárskymi trasami na Šachtíčku a na Kalište. Prosíme preto peších turistov, aby boli ohľaduplní a nepoškodzovali bežkárske stopy.

Dĺžka trasy je cca 10 km, najvyšší bod trasy je asi 1 090 m n. m. pri obchádzaní Hrubého vrchu, najnižší 924 m n. m. je pri Kališti. V obci Kalište pracovník Múzea Slovenského národného povstania z Banskej Bystrice účastníkom priblíži históriu obce Kalište. Trasa je strednej obtiažnosti, jej náročnosť sa výrazne mení s výškou snehovej pokrývky.

P4: Špania Dolina – Donovaly

Trasa je zaujímavá najmä svojou kultúrno-poznávacou zložkou. Spolu s kultúrno-poznávacím programom v Španej Doline ju bude možné absolvovať v piatok 22. marca a v sobotu 23. marca 2024. Na trasu sa bude nutné prihlásiť vopred, najlepšie pri prihláške na turistický zraz, aby si záujemcovia o trasu zabezpečili miesto v autobuse.

Špania Dolina bola pre svoju jedinečnú architektúru vyhlásená v roku 1979 za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Tvorí ju celkovo 78 objektov. Zaujímavá je aj história obce s mnohými technickými pamiatkami - banskými dielami. Ťažba medenej rudy a striebra ju preslávila po celej Európe najmä v rokoch 1 496 až 1 546. Ťažba pokračovala až do roku 1 888, kedy boli náleziská rudy vyčerpané. Program v Španej Doline: Múzeum medi, Čipkárske múzeum, Klopačka, kostol Premenenia pána so vzácnym organom a krytými schodmi.

Po absolvovaní prehliadky Španej Doliny začína pešia trasa pred krytým schodišťom ku kostolu Premenenia Pána a pokračuje po červenej TZT smerom k smerovníku TZT pri Alžbetke. Odtiaľ doprava do sedla Dolný Šturec a ďalej opäť doprava do sedla Horný Šturec (988 m). Ďalej po zelenej TZT popod Jelenskú skalú do sedla Izbica.

Po asi dvojkilometrovom traverze Koškovho vrchu a Krčahov trasa vyjde z lesa na mierne stúpajúce lúky, kde sa nachádza bufet Na kráme s možnosťou občerstvenia. Po občerstvení sa stúpajúce lúkami dostanú účastníci k najvyššiemu bodu trasy so smerovníkom TZT pri Hrubom vrchu v nadmorskej výške 1090 metrov. Ďalej pokračujú mierne dole kopcom ku smerovníku TZT Pri javore. Odtiaľ po zelenej TZT do osady Bully a po asfaltke na Vrchlúku a na Donovaly.

Dĺžka trasy je 13,7 km, najvyšší bod trasy je vo výške 1 090 metrov na zelenej TZT západne od Hrubého vrchu. Najnižší bod trasy je na začiatku v Španej Doline – 720 m n. m. Na trase sa očakáva sneh alebo zvyšky snehu, hodia sa nesmeky a paličky. Trasa ide na mnohých úsekoch po rovnakej trase ako bežkárska trasa a v prípade dostatku snehu prosíme pešiakov, aby bežkárom neničili stopy.

TRASY HORSKÉHO LYŽOVANIA (SKIALP)

S1, S2: Donovaly obecný úrad – Zvolen

Popis trasy: Obidve trasy začínajú pred Obecným úradom Donovaly, obidve s prevýšením cca 400 metrov, trasa S1 je kratšia, trasa S2 dlhšia a menej strmá. Cez lúku vpravo od úradu strmo hore k lesu na červenú TZT, po nej ku studničke (1 100 m) a odtiaľ doľava.

Po niekoľkých metroch trasa S1 (značená ako Skialp trasa A) odbočuje strmo hore a po krátkom traverze (1 250 m) ide priamo na vrchol Zvolena.

Trasa S2 (značená ako Skialp trasa B) smeruje po odbočení z červenej značky do sedla medzi Motyčskou hoľou a Zvolenom, kde sa pripája na červenú TZT odtiaľ doprava na vrchol Zvolena. Zjazd z oboch trás je do sedla medzi Zvolenom a Novou hoľou, potom na Novú hoľu a komerčnou zjazdovkou k údolnej stanici lanovej dráhy na Novú hoľu.

S3: Kozí chrbát

Stredne náročná lyžiarska trasa s prevýšením 565 metrov. Začíname na hranici krajov a okresov na pol ceste medzi Donovalmi a Korytnicou pri opustenom lesníckom objekte. Cez drevený most prejdeme do doliny Barboriná, kde sa ukrýva Jánošíkov prameň a možno aj zbojnický poklad. Napriek tomu, že trasa je neznačená, tak nás spoľahlivo vedie elektrické vedenie, ktoré ide celou dolinou do Hiadeľského sedla, rovnako ako my. Strmá cesta v závere doliny nás privedie ku krížu v priesmyku. Na opačnej strane sedla stojí jednoduchá útulňa, kde si možno oddýchnuť v závetrí. Od vysokého rázcestníka pokračujeme po červenej TZT veľmi strmo kolmo na elektrické vedenie lúkou k javorovej hore. Cik-cak sa štvierame pomedzi stromy na plece Kozieho chrbta, kde sa stúpanie výrazne zmierni. Les redne a otvoria sa výhľady na centrálnu časť Slovenska vďaka odlesnenému hrebeňu. Výrazný vrchol umožňuje krásny kruhový výhľad. Návrat je buď rovnakou trasou do doliny Barboriná alebo pokračujeme červenou hrebeňovkou krásnym zjazdom do sedla Hadľanka. Nasleduje mierny výstup cez lúčne chrbáty Handliarky a Kečky (podľa zimného tyčovania), kde sú krásne lyžiarske terény aj na bežky. Bežkárska trasa vedie od Handliarky do severného traverzu (vrchol Kečky obchádza) a zdatní lyžiari strmo zlyžujú z Kečky do sedla pod Kečkou (Bulovský príslop) po červenej TZT, kde sa možno občerstviť v útulni Zorka. Návrat na Donovaly je po červenej TZT.

S5: Donovaly, Park Snow – Zvolen

Stredne náročná lyžiarska trasa s prevýšením 480 metrov. Trasa začína pri údolnej stanici lanovej dráhy na Novú hoľu strmo hore popri lyžiarskom svahu do časti Pod Magurou tam doprava a mierne dole po ceste ku križovatke TZT. Odtiaľ doľava po cykloturistickej značke – Donovalská cyklomagistrála a na lúke opäť doľava popod Cúdenice po trase značenej ako Skialp trasa C, stúpajúcim traverzom až takmer k údolnej stanici vleku na Patočinách. Ďalej stúpajúcim traverzom popod Novú hoľu až na hrebeň na žltú TZT zo Zvolena smerom na Malý Zvolen, tam doľava krátky výstup na vrchol Zvolena. Zjazd do sedla medzi Zvolenom a

Novou hoľou, potom na Novú hoľu a lyžiarskou zjazdovou traťou k údolnej stanici lanovej dráhy na Novú hoľu.

Odporúčanie

Každý riadne prihlásený účastník je na zraze vítaný. Účastníkom zrazu však odporúčame dodržiavať platné opatrenia vyžadované prevádzkovateľmi pri hotelových a podobných ubytovacích službách a v prevádzkach zariadení verejného stravovania. Za dodržiavanie opatrení je zodpovedný každý účastník zrazu. Za škody a komplikácie spôsobené nedodržiavaním opatrení zo strany účastníkov (napr. zákaz vstupu, neubytovanie účastníka, odmietnutie prepravy a pod.) nenesie zodpovednosť organizátor zrazu.

Okrem hlavných usporiadateľov a sponzorov – **Klub slovenských turistov, Turistický klub Apaluča** (z poverenia Výkonného výboru Klubu slovenských turistov) a **obce Donovaly**,

zimný zraz podporujú:

DAMIsport Donovaly

Donovalský pivovar

TU Donly & TU SKI HOTEL

PARK SNOW Donovaly

mediálny partner:

Slovenský syndikát novinárov